

פרוטוקול מס' 99

מישיבת ועדה השירותים הציבוריים
יום ג', ג' בסיון תשל"ה - 13.5.75, שעה 11.00

נכחו:

חברי הוועדה:
ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
א. ורדיגר
ה. זיידל
י.מ. אברמוביץ
ג. כהן
א. נמיר
מ. פרידמן
ח. שמעוני
ב.צ. קשח

מוזמנים:
מ. חזני - שר הסעד
א. לנגרמן - סמנכ"ל משרד הסעד
א. בריק - היועץ המשפטי של משרד הסעד
ח. מורי - משרד הסעד
ד. ברזילי - מ"מ יו"ר מרכז השלטון המקומי
ז. מליון - מזכיר מרכז השלטון המקומי
ר. שורץ - מנהל לשכת הסעד באשקלון

מ"מ מזכירת הוועדה: ר. זודקביץ

רשמה: צ. ספרן

- סדר היום: א. שאילחה.
ב. פיקוח על מעונות מטעם משרד הסעד.
ג. קיצוצים בתקציב משרד הסעד.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני פותחת את הישיבה.

א. שאלתה

ב.צ. קשת:
לפני מספר חודשים פניתי במכתבים אל שר הסעד, עיריית ירושלים והג"א בקשר לבעיית מקלטים בכפר השבדי בירושלים. מסתבר שהתסבוכת גדולה מאד וגם לא סובבת לי ומקלטים אין.

א. לנגרמן:

הענין סורכב ופשוט כאחד: בהתאם לתכנון שלנו אמורים היינו לבנות באותו מקום בו נמצא הכפר השבדי את הכפר השבדי החדש. הענין עוכב בגלל הצעות שונות של מינהל מקרקעי ישראל לגבי החלפת המקום ולאחר בירורים מתקיימת היום פגישה מסכמת עם מינהל מקרקעי ישראל על דרישתנו לקיים את הכפר השבדי במקומו ולא במקום אחר. בהתאם לתכנון זה החלטנו לבנות את המקלטים כדבר ראשון. לא יכולנו להשקיע עד היום במקלטים כאשר לא היה לנו הבטחון שאכן באותו מקום ייבנה הכפר השבדי.

ב.צ. קשת:

האם התקציב לכך ישנו?

א. לנגרמן:

כן, והוא היה קיים כבר בשנה הקודמת. אני מקווה שבפגישה של היום יסוכם הענין טופית ונוכל לגשת מיד לביצוע בנין המקלטים.

ב. פיקוח על מעונות מטעם משרד הסעד

היו"ר ח. גרוסמן:

בוועדה הובעה תמיהה מסויימת על שבמשך עשר שנים - מאז נחקק חוק הפיקוח על המעונות - לא הותקנו תקנות לקבוע את סדרי הפיקוח, בעיקר על כוח האדם העובד במעונות. הבעיה התעוררה בעקבות פירסום גזר הדין שהוטל על סדרי בביית-אפל, שהתגלה - רק בבית המשפט - כבעל הרשעות פליליות קודמות וכאדם שהיה מאושפז בבתי-חולים לחולי נפש.

א. לנגרמן:

תמיהת הוועדה על כך שהמשרד לא התקין תקנות היא בהחלט במקומה. כאשר חוק הפיקוח על המעונות, תשכ"ה-1965 נכנס לתוקף הוא נתן רשות לשר להתקין תקנות בנושאים שונים, שחלק מהם מופיעים ברשימה בסוף החוק. בסעיף 12(א) לחוק נאמר: "שר הסעד סמונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצוע, לרבות תקנות בדבר...". וכאן בא פירוט הבא להדגיש אותם הנושאים שהכנסת היתה סבורה שהם מחייבים פירוט.

א. נמיר:

למעשה אנחנו מתכוונים לסעיף 5.

א. לנגרמן:

החוק שאיר לשר אפשרות להתקין גם תקנות נוספות, אך היה רצון להדגיש את הנושאים המנויים בחוק מ-(1) עד (7) בסעיף 12, כיוון שהם נראו חשובים אותה שעה. מתוך שבעה נושאים שרשומים בחוק הותקנו תקנות לגבי חמישה, אולם לא הותקנו עד היום תקנות לגבי סעיף קטן (5) וסעיף קטן (6).

כחצי שנה שאנחנו נמצאים בעבודות הכנה לתקנות אלה ונראה לי שתוך חודשיים נוכל להניח אותן על שולחן וערה זו. בהתאם לחוק יתוקנו התקנות הללו בהתייעצות עם ועדת השירותים הציבוריים של הכנסת.

מדוע לא הותקנו התקנות לגבי סעיף קטן (5) וסעיף קטן (6) במשך תקופה ארוכה? היו לכך מספר סיבות, שאחת או שתיים מהן היו מרכזיות. מצבת העובדים במעונות הפנימייתיים - וזה מתייחס לכלל המעונות הפנימייתיים עליהם מדבר החוק - היינו, תנאי הכשירות ותקן של מנהלים וכל כיוצא באלה, היו באותו זמן במצב שלא איפשר להתקין תקנות שתהא להן משמעות ביצועית. תקן כוח האדם היה נמוך בהרבה מן המינימום הנדרש כפי שסברנו וכפי שביצענו למעשה במוסדות שבבעלותנו, וכשירותם של האנשים - ומדובר פה בעיקר על מנהלי מעונות - אף היא לא היתה ראויה באותו זמן, כך שתאפשר לנו להתקין תקנות שנוכל לעמוד בהן בניצוי.

א. לנגרמן:

הסיבה השניה היתה, שבאותם ימים - לפני עשר שנים וגם לפני חמש שנים - רמת התשלומים ששולמו למעונות לא איפשרה להתקיין תקנות שיחייבו את המעונות בתקן כוח אדם, שמכוננו שהוא תקן כוח האדם שיכול לעמוד בביקורת של תקנות לפי חוק הפיקוח על המעונות.

והיום?

ב. צ. קשת:

היום המצב שונה לחלוטין.

א. לנגרמן:

היו ימים - והיתה זו תקופה שאני הייתי אחראי ישירות לנושא - שהתביישתי בתשלום ששילם משרד הסעד עבור אחזקת ילד בפנימיה. התביישתי, כי בכל מפגש שהיה לי עם מנהלי פנימיות, שמהם רציתי לדרוש שיפור התנאים, תוספת כוח אדם, היה ברור לי שבמסכומים שאנחנו משלמים עבור אחזקת הילדים הם אינם מסוגלים לעמוד בכך.

הסיטואציה השתנתה לחלוטין: אנחנו נמצאים כיום במצב שלדעתי ולדעת חברי מאפשר תנאים, סטנדרטים ונורמות שחוק מסוג זה מטיל עלינו ומשום כך יש בהחלט מקום להתקנת התקנות.

מה שונה למעשה?

א. לנגרמן:

התשלום שמקבל היום מוסד פנימייתי הוא תשלום המבוסס על הקוסט של ההוצאה לילד. לדוגמה: לפני כשבע שנים שילמנו דמי אחזקה עבור ילד בפנימיה בסדר גודל של 150 לירות, 200 לירות ואף פחות מזה; פה ושם אולי מעט יותר מזה.

וכמה עלה אז להחזיק ילד בפנימיה?

א. נמיר:

בממוצע לא שילמנו יותר מ-50%.

א. לנגרמן:

היום אנחנו משלמים - פרט לאותם מוסדות שיש להם הכנסה נוספת מתרומות ומחזקים גם על ידי גורם ציבורי נוסף - 100% של דמי האחזקה.

לא לה סוגי פנימיות אחרות?

א. נמיר:

לאותן פנימיות שאליהן סתייחס החוק.

א. לנגרמן:

משרד הסעד משלם 100% מעלות הילד?

א. נמיר:

כן, למעט במעונות פנימייתיים שהם נבעלות ארגונים וולונטריים, שבהסכם איתם אנחנו מכסים חלק מן ההוצאה, מכיוון שיש להם מקורות הכנסה נוספים ואחרים. גם בקבוצה זו של פנימיות אחרות ההשתתפות שלנו כיום הרבה יותר גדולה ממה שהיה בעבר.

איפה משלמים 100%?

א. נמיר:

בכל הפנימיות הפרטיות.

א. לנגרמן:

כמה יש כאלה?

א. נמיר:

בין 30 ל-40.

ת. סררי:

כמה ילדים הן מקיפות?

א. נמיר:

כ-1,500 ילד.

ת. סררי:

הוא מדבר רק על פנימיות לילד ולנוער.

א. נמיר:

הגורם הקובע בשנילי הוא, שלמסגרת המחזיקה את הילד יש כיום התשלום היכול לכסות את כל ההוצאות בהתאם לנדרש מאיתנו. אינני רוצה שתישמע מכך נימה של שביעות רצון מוחלטת, כי גם כיום יש פער בין הסטנדרטים הרצויים לבין מה שאנחנו מסוגלים לתת, אבל המצב הרבה יותר טוב.

אבל אפילו המדריך היחיד צריך להיות
מדריך ולא פושע.

ל. דיציאן:

בהחלט.

א. לנגרמן:

הפרובלימטיקה שבתקנות איננה פשוטה ונביא
אותן להתייעצות לוועדת השירותים הציבוריים של הכנסת לא רק כדי למלא
אחרי הוראות החוק, אלא כדי להתחבט יחד אתכם. לדוגמה: האם נדרוש בתקנות
שכל עובד חינוכי המתקבל לעבודה יביא תעודת יושר מן המסטרה? בוודאי
נצטרך לקבוע איזה שהן דרישות שעל המעביד לקיים אותן על סנת לקבל עובד.
דוגמה נוספת של התחבטות: מה יכולה להיות מידת ההתערבות של משרד ממשלתי
בקבלת עובד של מעביד אחר מבלי ליצור בכך, מבחינתנו, יחסי עובד-מעביד
לגבי אותו אדם? זוהי בעיה משפטית שגם עליה נרצה להתייעץ אתכם.

ס. פרידמן:

נדמה לי שהשאלה איננה עד כמה התקדמנו
בשנים האחרונות, אלא עד כמה אנחנו עדיין
רחוקים מן האידיאל ואם המצב כיום הוא כזה שאפשר יהיה לסבול אותו. אם
המצב הוא כזה שאנחנו גורמים נזק לילדים המוכנסים למעונות, אין שום
תירוץ תקציבי שיכול להצדיק אותו.

כמה - לפי הערכת משרד הסעד - צריכה

לעלות לחודש החזקת ילד במוסד?

מהן דרישות המשרד כיום לגבי עובדים,

מדריכים, מספר עובדים על מספר ילדים וכו'?

ה. זיידל:

אנחנו מקיימים היום את הדיון כתוצאה
של דיון קודם על מקרה מסויים שקרה.
אמרנו שנחזור ונשמע דברים יותר קונקרטיים גם ממשרד הסעד וגם מ"משען",
כיוון שלא הסתפקנו בתשובה שניתנה אז על ידי משרד הסעד. גם היום לא
שמענו תשובה קונקרטית על המקרה.

היו"ר ח. גרוסמן:

עוד נשמע.

ה. זיידל:

הדיווח ששמענו מעורך, אבל האם פירוש
הדבר שכיום המצב הכספי הוא כזה שאין
גרעונות בגלל החזקת ילד במוסד פנימייתי? האם ניתן להבין שהמוסד הציבורי
מכסה ואין גרעון, ואם לא המוסד הציבורי - משרד הסעד מכסה?

האם יש תקרה להשתתפות משרד הסעד או

שבכל מקרה זה קוסט-פלוס?

ל. דיציאן:

הבנתי שלאור המצב הכלכלי לא יכלו לקבוע
תקן, אבל מה מנע ממשרד הסעד להתקין
תקנות בקשר לכשירות העובדים? למה צריך היה לחכות עשר שנים? על כך לא
קיבלתי תשובה.

י. בארי:

האם עומד משרד הסעד להציע תיקון לחוק
בדבר ניהולם של מעונות הפטורים מרשיון?
אחת מסיבות התקלות עד כה נעוצה לבטח בכך שמעון כמו זה שבו ארע המקרה
פטור מרשיון מכוח סעיף 3 לחוק.

היו"ר ח. גרוסמן:

מר מלכיאל אמר לנו שאותו מוסד לא חידש
את הרשיון.

א. לנגרמן:

הוא פטור מרשיון.

י. בארי:

לפי הוראות החוק ד"ר לנגרמן צודק.

כל עוד ניהול מעון פטור מרשיון, הרי

שתקנות כאלו טעונות התייעצות עם הוועדה שלנו.

יש תקנות בעניין זה.

א. בארי:

אני מציעה שנדחה את המסך הדיון בנושא
זה לישיבה בה יהיו נוכחים אנשי "משען".

היו"ר ח. גרוסמן:

א. נמיר:
אל נקשר את ההתייחסות שלנו בנושא רק ל"משען". יש גופים אחרים המקיימים מוסדות פנימיים בסדר גודל גדול יותר מ"משען". היה רצוי שנתייחס היום לנושא.

היו"ר ח. גרוסמן: אם ישאר זמן.

ג. קיצוצים בתקציב משרד הסעד

הוזעקנו על ידי מרכז השלטון המקומי לשאלה שעוררנו בזמנו - קיצוצים בתקציב הסעד לנזקקי סעד המקבילים את העזרה באמצעות הרשויות המקומיות. הרשויות המקומיות טוענות שקיצוצים אלה מעמיסים עליהן נטל שלא יוכלו לעמוד בו. בעיקר הוזעקו אותנו בענין הסעות חולים לנזקקי סעד המרוחקים ממרכזים רפואיים, בענין שכר דירה וגם ביחס לצרכים מיוחדים ועזרה ביתית.

מונח לפנינו חוזר של משרד הסעד על צמצומים בפעולות ובזכאיות בתקציב משרד הסעד לשנת 1975, בו מפורטים הסעיפים הבאים: תשלום עבור אגרת רדין וטלביזיה, שלא זה הנושא הרגיש; השתתפות בשכר דירה עמידר, שם נאמר: "משפחות שהכלסתן היא מ-100% מסכסת התמיכה ועד 25% מעל למסכסת התמיכה יחוייבו בהשתתפות בשיעור של 35% משכר הדירה אשר נקבע על ידי עמידר, בעוד שעד כה היו משפחות אלה פטורות מהשתתפות כל שהיא בשכר דירה.

סעיף אחר - צרכים מיוחדים ועזרה ביתית. רק עכשיו ישבתי עם משלחת של מט"ב - אגודה וולונטרית הנותנת שירות ביתי לנזקקים - ודטענא הצעם היא שעד היום לא ידוע להם מה התקציב שמשרד הסעד מעמיד לרשותם.

סעיף צרכים רפואיים מיוחדים: נאמר בו - "תחוייבנה המשפחות להשתתף בהוצאה בהתאם לכללי הזכאות שנקבעו בסעיף 4 לעיל לגבי צרכים מיוחדים".

השתתפות בהזקת ילדים בפנימיות - כל משפחה נתמכת תמיכה מלאה או חלקית, אשר אחד מילדיה סוּדָר באמצעות שירותי הסעד במעון בתנאי פנימיה, תחוייב בהשתתפות בהוצאות החזקת הילד בפנימיה בסך 80 לירות לחודש.

השתתפות בהזקת ילדים במעונות יום - כל משפחה נתמכת תמיכה מלאה או חלקית אשר אחד מילדיה סוּדָר במעון יום באמצעות שירותי הסעד, תחוייב בהשתתפות בהוצאות החזקת הילד במעון היום בסך 40 לירות לחודש.

ציוד ביתי ראשון - בסעיף זה נאמר: "מאחר והתקציב הנומינלי אשר עומד לרשות משרדנו למטרה זו קוצץ לכדי 25% מהתקציב שעמד לרשות המשרד בשנת 1974, תצומצם במידה מכרעת אספקת הציוד הביתי הראשוני למשפחות סרובות ילדים והיא תינתן אך ורק למקרי חירום. עם זאת מומלץ בפני לשכות הסעד להשלים המקרים על הצרכים אשר הוחל בהם."

ז. מלירן:
לשכות הסעד ברשויות המקומיות מהוות רק חלק קטן מריקמת הסעד של שירותי הסעד במדינה, אבל עיקרון הביצוע מוטל על הרשויות המקומיות. על הנייד אנחנו שותפים אמנם רק ב-25% מכלל ההוצאות, אבל השתתפות זאת היא על הנייד בלבד, כי מעל ומעבר ל-75% שנותן משרד הסעד יש הוצאות רבות שהרשויות המקומיות חייבות לכסות אותן, מתוך כך שסעיף אחד או שניים אינם מוכרים על ידי משרד הסעד כהוצאה. למשל, הנחה במסים לנזקקי סעד. הדבר נובע מקביעת מסכה להוצאות משרד הסעד, והדבר טוב, אבל הואיל והרשויות המקומיות הן שעומדות בחזית הראשונה בפני הנזקקים והתובעים, הן שחייבות לחרוג מן המכסות שנקבעו על ידי משרד הסעד כדי לפתור את הבעיה, דבר שפירושו הוצאה נוספת או חדשה. הוצאה זו היא במלואה על חשבון הרשות המקומית, מכיוון שהיא לא מוכרת על ידי משרד הסעד. הסברנו לשר הסעד את ההשלכות שיהיו לקיצוצים, אם כי מיותר היה להסביר, וכי התוצאות ברשויות המקומיות הן הרבה יותר חמורות מאשר במשרד הסעד עצמו.

נקודה מכריעה היא גביית התשלומים מן
הנזקקים. האם תוכלו לגבות את הכסף מן

היור"ח. גרוסמן:

האנשים?

ז. מליון:

יש פה שתי בעיות: האחת-סהותית, שהנזקק
מקבל פחות כסף למחיה, הכנסתו הפנויה
קטנה יותר; השניה - טכנית, והשאלה היא מה יהיו האמצעים שלנו לכפות
על הנזקק את התשלום. כאן שוב נוצר העימות ואני חושש שלא נוכל לעמוד בו
ונצטרך להוציא מקופתנו, שאינה קיימת, כי כבר ברור שבשנה זו יהיו לנו
קיצוצים בכל. לא נוכל לעמוד לא בעימות ואף לא לכבד את ההנחיות של משרד
הסעד.

בעקרון אני חושב שצריך להטיל גם על
נזקק הסעד השתתפות בתשלומים, והשאלה אם אפשר לעמוד בזה בצורה רדיקאלית.
אנחנו חוששים מאוד שאי אפשר לעמוד בזה. עומדות בפנינו שתי אפשרויות:
לכצע את ההנחיות, ובשתדל לעשות זאת, או לעשות גרעונות נוספים. אם נבצע,
פירוש הדבר צרות קשות בלשכת הסעד, כי היום אין לנו אפשרות לומר שמשרד
הסעד יתן או אנחנו ניתן.

ד. ברזילי:

צריך להביא בחשבון שיש מחסור בעובדים
סוציאליים מקצועיים או כשירים בלשכות
ככל שהעימות בלשכה, הקיים בין העובד לבין הנזקק, קשה יותר וככל שהשוק
הפרטי מציע הצעות קוסמות לעובדים סוציאליים כשירים, בין אם זה בבתי-
חולים, במפעלים גדולים בהם השכר גבוה יותר והעימות קטן יותר. העובדים
הסוציאליים - כפי שאמר מליון - נמצאים בקו הקדמי, בקו באש. אין
אפשרות לנהל את מדיניות הסעד אלא אם המדיניות הסתובבת של הסעד תגיע
מהר ככל האפשר למצב שנקנה לנזקק את מה שהוא זקוק לו ולא נקנה לו כסף,
כי הוא אינו זקוק לכסף. המצב כיום בלשכות הוא בלתי נסבל, ולא באשמת
שר הסעד, אלא בגלל האווירה הכללית הקיימת בישוב בגלל השחיתויות, בגלל
הפירסומים בעתונות. אי אפשר להסביר היום לנזקק מה קורה: אין עוד 40 לירות
כדי להשלים לבנו או עוד כמה לירות כדי לאשפז מישהו במשפחה, שעה שמישהו
אחר - וזו כמובן עמדת הנזקק - גונב כסף מהמדינה. וככל שהעובדים אינם
יכולים לענות, המתח בלשכות גדל והולך.

כאשר אנחנו מנסים לעסוק לא רק בסעד
אלא גם בחינוך, אין אפשרות לפתור דברים בסטירת לחי. כל ההסדרים לא
היו חייבים להיעשות בצורה מיידי, אלא בצורה הדרגתית. אישית אני חושב
שזו דרך נכונה, שצריך לגרום לכך שהנזקק יידע שהוא לא מקבל הכל חינם
ועליו גם להשתתף, אבל זה לא יכול להיעשות מהיום למחר. בדצמבר קיבלנו
הודעה מהיום למחר על תשלום עבור אישפוז.

היור"ח. גרוסמן:

ענין זה סודר.

ד. ברזילי:

משרד הסעד יכול לצפות והוא גם מקבל
את מלוא הסעד מן העובדים ברשויות
המקומיות, העושים למעשה את העבודה בשדה, אבל אי אפשר להעמיד אותם מהיום
למחר בפני עובדות ולומר להם: כזה ראה וקדש; הממשלה החליטה מה שהחליטה
ומורידים הוראות לעובדים הסוציאליים. כל נזקק מעד יודע שעבור המים
הוא חייב לשלם, אבל האם מצליחות הרשויות המקומיות לגבות מן הנזקקים
את התשלום עבור המים? איך יצליחו הרשויות לגבות את 40 הלירות עבור
סידור במעון? קיימת בעיה של ארנונה כללית ברשויות המקומיות לגבי נזקקים,
לפי דרגה או לא לפי דרגה, ויש חובות עצומים של נזקקים כי לא מצליחים
לגבות מהם. אם בתשלום שבא לפי דרישה של הרשות המקומית לא מצליחים לעמוד,
האם יצליחו לגבות תשלום, שהנזקק יודע שההוראה עליו באה לא מהרשות
המקומית אלא ממשרד הסעד?

ד. שורץ:

ההשלכות האפקטיביות של הקיצוצים:
כבר נאמר פה שהקיצוצים מקטינים את
ההכנסה הפנויה, אבל לא זו בלבד - הקיצוצים הם בניגוד לחוק אשר קבע
מכסת מינימום לקיום כאשר בנוהל מפורט מה מכסה זו כוללת. פירוש הדבר,
עימות חדש אפילו בוועדות ערר, כי צריך להוריד ממכסות הסעד את הדברים
שעליהם דובר.

ג. צ. קשת:

סודע זה בניגוד לחוק?

ג. שורץ: מפני שהח"ס הוא חוקי ובו כתוב מה זכותו של הנחמך ומה צריך הסכום שהוא מקבל לכסות: כלכלה, אחזקת בית, הוצאות אישיות קטנות, הלבשה, הנעלה. כל הדברים המופיעים בחוזר אינם מופיעים, זאת אומרת שמבחינה חוקית ה"גריף לייך" שנקבע כמכסח מינימום לקיום, יורד.

א. נמיר: הח"ס אינו חוק אלא תקנות.

ג. שורץ: העקרון המופיע בחוזר מבטל את העקרון של הקונספציה שהבית הזה קיבל: הקטנת הפער על ידי החלת הטיפול בגיל הרך, משום שהשפחת הפרובלמטיות שצריכות לשלם 40 לירות לילד במעון לא תשלמנה.

היו"ר ה. גרוסמן: במקרה כזה, האם יוציאו את הילד מן המעון?

ג. שורץ: יוציאו אותו, או שיבואו מארגוני הנשים וישאלו את העובדת הסוציאלית אם היא חכסה את 40 הלירות. לפי ההנחיות לא נוכל לכסות, כי לא נוכל לקבל את השתתפות משרד הסעד.

סידור ילדים במוסדות: לא רק משרד הסעד והרשות המקומית מסדרים ילדים במוסדות. יש ילדים המוסדרים במוסדות באמצעות מחלקות החינוך ועליית הנוער, ששם לא דורשים תשלום. זאת אומרת, שאם עד עכשיו הייתה לנו ישראל שניה ושלישית, עכשיו יהיו גם ילדים המוסדרים על ידי הסעד. בדרך כלל השירות הסוציאלי המקומי מטפל באותם ילדים שהשירות החינוכי אינו מצליח לטפל בהם. יוצא איפוא שהילדים המוסדרים על ידינו הם הילדים הקשים ביותר או מבחינה סוציאלית או מבחינה סוציו-חינוכית. עכשיו נצטרך לדרוש עבור סידור כל ילד כזה השתתפות מן ההורים וכאיש שדה אינני רואה איך נוכל לנהל את המשא ומתן עם ההורים. אמנם שמעתי שהגביה תעשה ישירות על ידי משרד הסעד, אבל כשנצטרך לקבל יפוי כוח מן ההורה נגיע לאותו עימות של העובד הסוציאלי עם הפונה. הרי מדובר בילדים שלהוריהם לא איכפת היכן הילדים נמצאים. אלה הם לא ילדים שביצעו עבירה או ילדים שההורים מסכנים אותם ולכן חוק הנוער אינו חל עליהם והעובדים הסוציאליים אינם יכולים לכפות על ההורים את השירות אלא חייבים לנהל משא ומתן עם ההורים. ברור לי שדווקא מאותם הורים, שאח ילדיהם אנחנו רוצים לסדר, לא נוכל לקבל את ההשתתפות, אפילו אם חתושב בסולם תעריפים אחר, מה עוד שיש משפחות שבהן מסודרים ארבעה-חמישה ילדים. דבר נוסף: האם פה שקבע תעריפים אלה הביא בחשבון את השוני שחל במכסה? נכון שהמכסה גדלה, נכון שמצבו של הנחמך טוב יותר ממצבו של פועל חקלאי, פועל במפעלי אריגה או פועל במפעלי מזון, אבל בעוד שלוח התעריפים הקודם היה ניחן למשא ומתן בין ההורה לעובד הסוציאלי, קובעים היום סכום שאיננו פרופורציונלי לעליה שהיתה במכסה מאוקטובר עד עכשיו, סכום שהנחמך אינו יכול לעמוד בו.

השלכה אחרת שתהיה - שכר דירה. ביקשנו שאם משרד הסעד והרשות המקומית אינם משתתפים בתשלום שכר הדירה לגבי אותן משפחות הזכאיות לתשלום מיוחד לשכר דירה ב"עמידור" ו"עמיגור", יוציאו את העניין כעניין שבין העובד הסוציאלי והפונה. ההצעה החדשה מביאה את העובד הסוציאלי לעימות יחד ולבוכלטריה עצומה. תארו לכם: אדם יצטרך להשתתף באיקס לירות, אבל בחנאי שהסכום הנקי שישאר לו לא יהיה פחות מ-5% מעל המכסה. זאת אומרת, קודם כל יש להוריד ממנו את הסכום ואחר כך לעשות חשבון של הסכום הנקי שישאר לו.

אישפוז: נכון שהדבר מצא את פתונו בהקשו לאותן משפחות שנחמכות. ישבנו השבוע, נציגי מרכז השלטון המקומי ונציגי משרד הסעד, ועיבדנו איזו שהיא הצעה. ההצעה אינה עונה לעיריית ירושלים שבה יש בתי-חולים ציבוריים ואינה עונה לגבי משפחות מסוימות, במיוחד קשישים בבתי-חולים ממשלתיים, שיצטרכו לשלם תעריפים הרבה יותר גבוהים. אין ספק שכל מי שלא נמצא לו פתרון יחפש את הפתרון בשירות הסוציאלי המקומי ויבוא ללשכה.

לאחר שהוציאו את החוזר באו עם הודעה על הקפאת תקנים. כלומר, אם בושוח מסוימת היו עשורים תקנים מאושרים, אבל בפברואר 1975 עבדו רק 18, הרי ששני תקנים מוקפאים, וזו אחת הבעיות הקשות ביותר. זוהי הקפאת תקנים בפועל באופן שרירותי.

י.מ. אברמוביץ: בדברי הבאים אינני מתכוון להאשים את השו או את משרד הסעד, כי בטוח אני, כפי שנאמר בחז"ל: יותר ממה שהעגל רוצה לינוק, הפרה רוצה להיניק. אני בטוח שהשר היה רוצה לספק את כל החביעות והדרישות של הרשויות המקומיות, ואני מאמין שכוונת מרכז השלטון המקומי לעזור לשר על ידי וסדה השירותים הציבוריים.

י.מ. אברמוביץ:
משרד הסעד טוען שהוא משתחף ב-75% מחקציבי הסעד. אינני יודע מה המצב בשאר הושויות המקומיות, אולם בחל-אביב אין זה נכון.

ש-הסעד מ. חזני:
אולי חתאיל בטובך לדייק: משרד הסעד משתחף ב-75% מהחקציב המוסכם.

י.מ. אברמוביץ:
החקציב של האגף לעבודה סוציאלית בחל-אביב הוא השנה 106 מליון לירות. משרד הסעד משתחף ב-57 מליון לירות במקום קרוב ל-80 מליון לירות, שהם 75% מסכום של 106 מליון לירות. מה הסיבה? - בא שר-הסעד ומשרדו וקבעו גג וחקרה: אחה יכול להגיע השנה עד 75 מליון לירות, מזה יחן המשרד 75%, שהם 57 מליון לירות.

ה. זיידל:
מה היה החקציב לפני שנה?

י.מ. אברמוביץ:
השנה עלינו ב-100% כמעט, אבל גם חקציב של 106 מליון לירות בחל-אביב לא יחן לי אפשרות לחת אח כל מה שאנחנו צריכים לתח. אם היינו צריכים להסתפק בחקציב של 75 מליון לירות, היינו צריכים לסגור הכל.

ח. שמעוני:
האם החשבון של משרד הסעד הוא שירותים או שהוא מבוסס על נתונים שאחה מספק לו?

י.מ. אברמוביץ:
אינני רוצה לתאר אח המאבק הקשה שלי עם הנהלת העיריה במשך חודשים, אבל מכיוון ששאלת אענה: מהנהלת העיריה באים ואומרים - אם משרד הסעד קובע שדי ב-75 מליון לירות, מה אחה מבלבל אח המוח? הלא משרד הסעד יודע אח הצרכים. אורך חודשים רבים עד שמצליחים לשכנע אח הנהלת העיריה לחקציב סעד גדול יותר, למרות שמשרד הסעד החליט שדי ב-75 מליון לירות. זה באשר לחקציב הכללי.

אבל ישנם שני סעיפים שעליהם התעקשה הנהלת העיריה ואמרה: אם משרד הסעד קבע גג וחקרה, לא נזוז מכך. ומדובר דווקא בשני סעיפים שלדעתי הם ציפור הנפש של האגף סעיפים שגורמים לעימות ולריב מכיוון שאינם בוורים כשם שבוור כיום סל המזון שהוא קבוע. והסעיפים - צרכים מיוחדים ושכר דירה. בסעיף צרכים מיוחדים הוצאנו אשתקד 4.5 מליון לירות. כשהכנתי אח החקציב ביקשתי, בהתאם לעליות המחירים שהיו במדינה, 5.5 מליון לירות, כלומר חוספת של מליון. במקום 5.5 מליון שביקשתי ובמקום 4.5 מליון שהיו לנו בשנה שעברה קיבלנו 1.5 מליון לירות, כי הנהלת העיריה אמרה: משרד הסעד קבע לך גג וחקרה. אם המשרד חושב שזה מספיק, גם לנו זה מספיק. אינני רוצה לתאר אח מצבן של העובדות הסוציאליות. אם נהנו מחקציב זה אשתקד מאות מאות משפחות, הרי שהשנה הקטינו את הסכום ב-3 מליון לירות.

שכר דירה: אנחנו משלמים עבור מאות מאות משפחות שכר דירה ואשתקד הוצאנו בסעיף זה 3 מליון לירות. ביקשנו 4 מליון, בהחשב בכך שמעלים הכל, אך באו ואמרו: לא 4 מליון, לא 3 מליון, אלא 1.5 מליון, מכיוון שמשרד הסעד קבע גג וחקרה. אני חושש שאם לא נבוא לידי הסדר עם "עמידור", פירוש הדבר משפטים נגד כל אחד. יכולים היו לבוא ולומר: במקום ששילמנו 100% שכר דירה, ישתחף עכשיו הנחמך ב-20%, 30%. אבל האם אפשר לבוא ולומר לו ביום בהיר אחד: אחה צריך לשלם? אני לא מאמין בזה ורואה לנגד עיני משבר לא רצוי.

חקנים: לפי מה שאישר לנו משרד הסעד אנחנו צריכים לפטר 30 עובדים.

היו"ר ח. גרוסמן:
מדוע? לא הקטינו אח החקנים, אלא הקפואו.

י.מ. אברמוביץ:
אושרו לנו 293 חקנים, אבל יש לנו עוד 30 עובדים.

ל. דיציאן:
האם כולם עובדים סוציאליים?

י.מ. אברמוביץ:
לא. 80% עובדים סוציאליים והשאר עובדי מנהל. בא ראש העיר ואומר: מכיוון שקבעו גג וחקרה, צריך לפטר אנשים.

ב.צ. קשת:
האם פטרנו?

י.מ. אברמוביץ:

אני נאבק.

אני רוצה לפנות לכבוד השר: אני מבין את מצבו, אבל נדמה לי שצריך להיות איזה שהוא הריג - אם יש עיריות העושות מאמצים רבים ומגדילות את תקציב הסעד, צריך המשרד להראות להן פנים שוחקות. אם למרות המצב הכספי הקשה של העיריות באה הנהלת עיר המכירה בצרכים המיוחדים של הסעד, צריך גם משרד הסעד לגמול לה ולא לקבוע לה גג ותקרה, כי חברי הנהלה נאחזים בחקרה שקובע משרד הסעד ולא בכל מקום מצליחים לשנות את דעת הנהלת העיריה.

ג. כהן:

האם החקרה היא אחת בכל הרשויות המקומיות?

א. לנגרמן:

עם דיפרנציאציה בהתאם לצרכים.

י.מ. אברמוביץ:

עצם החקרה והגג לגבי רשויות מקומיות העושות מאמצים, כמוה כמנהג שנהגו לפני אלפי שנים בעיר מסויימת, שבה רצו לקיים הכנסת אורחים, אך גם רצו להתאים את האורח למיטה: אם היה האורח ארוך, קיצרו אותו, ואם היה קצר, האריכו אותו. אמנם קיימו הכנסת אורחים, אבל שיחקו את האיש. כוונתי לומר: החקרה והגג עלולים לשחק את הלשכות לעבודה סוציאלית.

ג. כהן:

אני מבינה את הצד המוסרי המופשט שבהשתתפות הנזקק, אבל מדוע היום, בתנאים שלנו, היא נכונה? אנחנו רוצים לחנך, אבל בסופו של דבר אנחנו מענישים את הילדים, כי בסופו של דבר אותה חובת השתתפות תפגע בעיקר בילדים באופן ישיר ובאופן בלתי ישיר. אולי צריכה להיות הבחנה בין פגיעה בעזרה הפוגעת באופן בלתי ישיר בילדים, כמו שכר דירה, אישפוזים, לבין פגיעה בעזרה הפוגעת ישירות בילדים, כמו פנימיות ומעונות. ייתכן שההדרגה לא צריכה להיות מיכנית, אלא לפי אותה הבחנה.

היו"ר ח. גרוסמן:

האם יש לכם תחזית באיזו מידה השתתפות הנזקק תצמצם את השירות שהוא מקבל, מחוץ כך שלא ירצה להזדקק לשירות כדי לא לשלם עבורו?

מ. פרידמן:

מה החסכון שיש למשרד הסעד מן הקיצוצים בשכר דירה, פנימיות, מעונות יום, צרכים מיוחדים וצרכים רפואיים? אני שואלת את השאלה, משום שסכום של 80 לירות מחוץ 1,000 לירות שמקבלת משפחה של שש נפשות - ושאותן 1,000 לירות אולי מספיקות לה רק לסל המזונות שלה - הוא סכום עצום.

שר-הסעד מ. חזני:

1,000 לירות מקבלת משפחה עם שני ילדים, ועכשיו גם היא מקבלת יותר.

ל. דיציאן:

לחבר-הכנסת אברמוביץ: מה היה אחוז השתתפות משרד הסעד בתקציב הסעד בעיריית חל-אביב

בשנה שעברה?

י.מ. אברמוביץ:

בערך אותו הדבר.

ל. דיציאן:

זאת אומרת שלפי האחוזים אין קיצוץ.

א. נמיר:

שמענו שהגביה חעשה על ידי משרד הסעד. אין תהיה הטכניקה? האם לא יצטרכו להוסיף

עובדים למטרה זו?

שר-הסעד מ. חזני:

בוודאי ידוע לחלק מכם הסיפור על אותה אשה בעיירה בתחום המושב שלא ידעה קרוא וכחוב. בנה נסע לאמריקה והיא נשארה גלמודה. היה שולח לה מדי פעם בפעם שני דולרים להחיות נפשה. לימים פסק לשלוח לה כסף. הלכה האשה לכותב המכתבים בעיירה וביקשה שיכתוב לבנה מכתב בשמה: אחה מרעיב אותי. כתב ולא הייתה מגובה. כעבור כמה שבועות חזרה עוד פעם לכותב המכתבים, נחנה לו קופיקה מחיר המכתב שיכתוב. אין חגובה. בפעם השלישית חזרה ואמרה: אתן לך שתי קופיקות וחכתוב מכתב קורע לבבות. כתב האיש את המכתב וכשקרא אותו בפניה החפרצה האשה בבכי. שאל אותה: למה את בוכה? ענתה: לא ידעתי עד כמה רע לי.

אני יודע כמה רע לי, אבל כשאני שומע את הדברים מצדדים שונים אני יודע כל פעם מחדש כמה רע לי. כל יום אני אוכל מוררים ואינני שובע נחח מהרבה דברים.

ש-הסעד מ. חזני:

אמרה גב' שורץ שהשינוי בזכאיות, אם על ידי קיצוץ ריאלי או אם על ידי חביעת השתתפות בשיעור יותר גבוה מאשר קודם, נוגד את החוק. הע"ס אינו חוק אלא הנחיה ופורמליה אפשר לשנות הנחיה.

דרך אגב, לאחר שהגענו לידי גיבוש כמה זכאיות בסיסיות כמו הבטחת הכנסה וכיוצא בזה, והגענו לכך שעלינו רק לשמור על עוכן הריאלי בהתאם לשינויים ביוקר המחיה, ביקשתי מהיועץ המשפטי ומחברי במשרד להתחיל להתקין טיוטת חוק שחיתן גושפנקה חוקית לדברים המנסכמים שיש להם קריטריונים ברורים. לא עשינו זאת קודם, כי סוף כל סוף הגענו עכשיו לידי גיבוש קריטריונים ברורים בנוגע להבטחת הכנסה ולגבול מסויים. אבל הייתה סיבה משמעותית יותר: לפי חוקי מס ההכנסה בארצות-הברית אין החרומות למגבית לסוכנות היהודית יכולות להיות מופנות לדברים שהחוק מחייב במדינה מסויימת. מאחר שחלק די ניכר - שפחת עכשיו בהרבה - מתקציב משרד הסעד בא מכספי המגבית, לא יכולנו לתת לזה ביטוי חוקי, כי על ידי כך היינו סוחמים צינור זה. השנה הגענו למצב שכמעט כל התקציב שלנו ממומן מתקציב המדינה, אם כי גם השנה במציאות התקציב שלנו גדול ב-50 מליון לירות מהסכום המופיע בספר התקציב, כי בספר התקציב יכול להופיע רק מימון הבא מתקציב המדינה, לא מן הסוכנות היהודית. אותם 50 מליון לירות אינם לצרכים בסיסיים, אפשר לתת להם ביטוי חוקי, ואני מקווה שחך זמן קצר נוכל להביא לכנסת הצעת חוק המחייבת אותם הדברים שיש עליהם קריטריונים מוסכמים.

נושא העיריות: אני מודע לבעיה, אבל אין

לי חשובה עליה. אני משבח ומעריך את פתיחותן של כל הרשויות המקומיות לבעיה הסוציאלית ולמאמצים שמשקיעות כולן כדי לקדם את הנושא בסדר גודל שונים בהיקף הסכום שמעל ל-100%, צאחו משקל יש רשויות קטנות שמשקלן היחסי גבוה יותר בהשוואה לתקציבן הכולל, ואני מציין זאת בסיפוק, בהערכה וחיבה. נכון שהאנשים שלנו במחוזות יושבים עם כל רשות מקומית וקובעים את התקרה, אך הרשויות מוציאות יותר מזה בגלל כמה סיבות. סיבה אחת - יש ויכוח עם הרשויות על נושא המסים המקומיים. כל הרשויות המקומיות טוענות שהפטור שאנחנו נותנים לנזקקים או הפטור החלקי זו הוצאה ריאלית שצריכה להופיע בתקציב. אני חושב שגם אילו הפרוטה היחה מצויה היום יותר עלינו להיות מודעים עקרונית לכך שזו לא הוצאה ריאלית. התקבולים של הרשות המקומית, שעליהם היא מבססת את תקציבה הכללי או שבגינם היא מגיעה לגרעון מסויים ודורשת מן הממשלה, באמצעות משרד הפנים, לכסות חלק, זהו נתון. כשהתקבולים של הרשות המקומית ממסים מגיעים לסכום מסויים ולא לסכום אחר, זה משום שהרשות המקומית לא גובה, אבל זו לא הוצאה ריאלית שאנחנו חייבים להתחשב בה, ואילו העיריות זוקפות את ההפסד של אי הגביה כהוצאה ומכניסות אותו בבלק של ההוצאה לשירותים סוציאליים.

א. נמיר: האם זה בסדר גודל גדול?

י.מ. אבומוביץ: קטן.

ז. מליון: 30 מליון בכל הארץ.

מ. ידיד: אי חשלום המסים מהווה למעשה תוספת הכנסה למשפחה.

ש-הסעד מ. חזני: בוודאי.

מ. ידיד: בקריטריון לגבי מכסת הסעד אתה חייב להכניס גם את זה.

ש-הסעד מ. חזני:

במאמר מוסגר אומר: הנחתי על שולחן ועדה השרים לענייני רווחה חביעה - ועוסקים בה עכשיו - להקים ליד הוועדה מרכז, בשיחוף עם משרד האוצר, לתיאום הזכאיות והפטורים השונים ותיאום השינויים בהם. כי מה המצב כיום? משרד הסעד נותן זכאיות וצריך לקצץ בהן עכשיו חלק; משרד החינוך והתרבות נותן זכאיות וצריך לקצץ בהן חלק; הרשויות המקומיות נותנות זכאיות וצריכות לקצץ בהן עכשיו; והוא הדין בבריאות, ב"עמידר". אם מצופים את כל הזכאיות ביחד מגיעים לסכום נכבד מאד של הכנסה זקופה, ותבוא על מי שנהנה מהזכאיות הברכה. אבל כשיש צורך בנסיגה כלשהי, הדבר חייב להיות מתואם, כי אם משרד הסעד יקצץ קצת, הרשויות המקומיות יקצצו קצת, בבריאות יקצצו קצת וכן הלאה, יכולים הקיצוצים להגיע לסכומים גדולים מאד כאשר הם נפגשים במשפחה אחת. הזמנו סקר במכון "חבל" על כל הזכאיות הניתנות על ידי גורמים שונים, כדי לראות את כל הנושא ולתאם את מתן הזכאיות והנסיגה בזכאיות.

ש-הסעד מ. חזני:

בשנים האחרונות עלה חקציב משרד הסעד באחוזים גדולים מאד מדי שנה בשנה, אף על פי כן הנושא הקריטי הוא אותו סעיף של צרכים רפואיים מיוחדים ועזרה אחרת. הקושי המיוחד בסעיף זה, שאין בו קריטריונים ולא יכולים להיות בו קריטריונים. יותר מזה: אפילו ננסה לקבוע קריטריונים מינימליים או מינימליסטיים ביותר, איננו יכולים לעמוד בזה והעומס נופל על הלשכה, על העובדה הסוציאלית וזה עובר את החקרה האפשרית. קיימת תקרה גם בנושאים אחרים, כמו נושא החולים הכרוניים, שעבר עכשיו למשרד הבריאות. שם התקרה לא רק חקציבית, אלא נקבעת גם בהעדף מקומות קליטה. אותו הדבר ביחס לסידור מוסדי של זקנים, אם כי עושים עכשיו פעולה בכיוון פיתוח שירותים קהילתיים לזקנים והדבר אמנם מקטין לאט לאט את הלחץ על המוסדות שצרכים לקלוט זקנים. אבל, כאמור, הסעיף הקריטי ביותר הוא צרכים רפואיים מיוחדים ועזרה אחרת שאין בו קריטריונים קבועים והוא יוצר לחצים.

אשר ללחצים על העובדה הסוציאלית המקצועית:

עשינו חיקון גדול בכך שהכנסנו עובדי זכאות. יש כ-100 עובדים כאלה, ולמרות שיש הקפאת תקנים העמדנו לרשות עיריית חל-אביב 10 תקנים של עובדי זכאות שעדיין לא אוישו. עובדי זכאות הם עובדים מנהליים, ובעימות עם החובע, עם הלוחץ עומד עובד הזכאות ולא העובדה הסוציאלית. על ידי כך משחררת העובדה הסוציאלית לעבודה המקצועית שלה.

האם מחוץ הנסיון אתם יודעים שזה כך?

א. נמיר:

כן. זה מאפשר לה לעסוק פחות בחיקים ולהתמסר לטיפול סוציאלי מהותי - שיקומי, נפשי,

ש-הסעד מ. חזני:

פסיכו-סוציאלי, אם כי החמיכה החודשית להבטחת ההכנסה היא המכשיר בידי העובדה הסוציאלית לטיפול, וזו הדעה בכל העולם. אחת העובדות שלנו עשתה פעולה של גמילה מאלכוהול - דבר שבעולם כולו משתוממים עליו - ובפעולה זו היא מתמרנת גם עם החמיכה. קביעת הזכאות לקליינט חדש נעשית לשלושה חודשים בלבד והדבר מאפשר לעובדה הסוציאלית לבדוק את החמיכה ולראות אם נשחזרו החנאים וגם לשחק"בה.

איך העניין של עובדי זכאות מחייב עם הקונספציה שהחמיכה החודשית היא מכשיר בידי

ח. שמעוני:

העובדה הסוציאלית?

העובדה הסוציאלית אינה חייבת יותר להתמקח עם הפונה ולקבוע למה הוא זכאי. זאת עושה עובד הזכאות כל שלושה חודשים. העובדה הסוציאלית יכולה "לשחק" בחמיכה, אבל היא לא עומדת בעימות ישיר עם הפונה בלשכה.

ש-הסעד מ. חזני:

אמרה חברה-הכנסת מרשה פרידמן לגבי מוסדות פנימייתיים, שלא צריך לראות את מה שיש, אלא את מה שאין. לי נראה שבכל זאת צריך לראות את מה שיש, ובמיוחד זה בולט בנושא זה. מה היה המצב עד לפני שנה-שנתיים? היו ארבעים דרגות סיווג שנעו בין 30% עד 95%. קודם כל היה בלגן, ושנית - ככל שהרשות המקומית חרגה, היה גבול לאפשרות לחרוג והשירות סבל. זה היה המצב שמצאתי, ולשבחו של שר האוצר הקודם ייאמר; ששכנעתי אותו להגיע ל-75% בכל מקום, ובין 75%-ל-95% בעיירות פיתוח. עשינו זאת לא רק כדי להקל על גזבר הרשות המקומית, אלא כדי לאפשר לרשות המקומית להרחיב את השירות.

בשמונה זכאויות חלה נסיגה. שבע זכאויות

היו מוקנות וכל מי שהיה במעגל קיבל אותן, ואילו זכאות שמינית - ציוד ביחי - היא זכאות שהנתמך לא קיבל אותה אתמול והוא אינו יכול לטעון פורמלית שהוא חייב לקבל אותה. הדבר כואב לי מאד, כי אם קיבלו כבר 14,000 משפחות ונחקענו עם עוד 4,000-4,500, הרי שבמקרים מסויימים אולי נוכל להמשיך, אבל את הרשימה כולה לא נוכל לגמור.

שכר דירה: הרשות המקומית לא תצטרך לגבות שכר דירה ולא לעמוד בעימות. "עמידו" תדאג או לא תדאג. אני מניח שאיש לא יוצא מדירתו אם לא ישלם ל"עמידו", כשם שלא משלמים אגרת רדיו וטלביזיה לרשות השידור.

ה. זיידל:

אתה סומך על אי סדר.

ש-הסעד מ. חזני:

על כל פנים לא נעמוד בעימות.

שר-הסעד מ. חזני:

העלאה משקל אחוז הגביה בשכר הדירה מחייחם לשלוש קטיגוריות: משפחות שהכנסתן 100% מתמיכת הסעד, שפירושו משפחות המקבלות תמיכת סעד או השלמה או משפחות אחרות שהכנסתן אינה עולה על מכסת הסעד; משפחות שהכנסתן בין 100% עד 125% מתמיכת הסעד, פירושו משפחות שהכנסתן עולה עד 25% מעל תמיכת משך הסעד; משפחות שהכנסתן מ-125% עד 150% מתמיכת הסעד, שפירושו משפחות שהכנסתן עולה ב-25% עד 50% על תמיכת הסעד. ההסדר הקודם היה: תשלום בעלי הכנסה של 100% מתמיכת סעד - אפס; מ-100% עד 125% - 3.5 מליון; 125% ומעלה - 2.5 מליון. אלו שהכנסתם 100% מתמיכת הסעד לא יצטרכו לשלם שכר דירה גם להבא.

לא כך כתוב בחוזר.

היו"ר ח. גרוסמן:

מה שכתוב פה הוא עדיין לא סופית.

שר-הסעד מ. חזני:

אבל החוזר הזה כבר הגיע לעובדים הסוציאליים.

מ. פרידמן:

הדבר חוקן לפני שבוע.

שר-הסעד מ. חזני:

לגבי אלה שאינם בדירות "עמידו" אלא

בדירות פוטיות נצטרך להמשיך ונמשיך.

ביטוח רפואי - העלאת התעריף על ידי

קופת-חולים הסתכם בחוספת של כמה לירות ואנחנו נושאים את זה.

צרכים רפואיים, צרכים מיוחדים ועזרה

ביחית: בזה חל אולי קיצוץ לגבי מה שהיה בתקציב. זה לא מספיק, זה מתחת לצרכים.

יש היום פירסום בעתון על כך שעיריית תל-אביב העלתה את השירותים הרפואיים

ה. זיידל:

ב-50%. האם זה לא יפגע בנחמכי הסעד?

לא מדובר על שירותים אלה, מדובר על אישפוז במשך ובריאות.

שר-הסעד מ. חזני:

אמרת ואתי ואני חוזר ואומר: סעיף צרכים רפואיים וצרכים מיוחדים הוא סעיף קריטי והיה קריטי גם חמול שלשום כשהפרוטה היחה יותר מצויה. הרשויות המקומיות עושות גרועות והן חייבות לשאח בו.

80 לירות עבור ילדים בפנימיות: אני שלם

עם זה. הדבר פחות מכאיב לי. הילד הנמצא במוסד מקבל שם אוכל, שחיה, לינה, ביגוד, ספרים, הוצאות קטנות. על יסוד התשלום שאנחנו משלמים הוא נמצא בפנימיה עושה חודשים ורק חודשיים בבית, בעוד שמשפחתו מקבלת עבורו מהביטוח הלאומי 118 לירות עד עכשיו.

עכשיו במוצע כ-160 לירות.

א. לנגרמן:

עם הפעלת הריפורמה של בן-שחר עם נקודות

הזיכוי תקבל המשפחה מהילד השלישי 200 לירות

שר-הסעד מ. חזני:

נטו - כי משפחה זו אינה משלמת מס הכנסה - וכעת אני לוחץ על זכאות גם לגבי הילד הראשון והשני, גם לגבי עצמאי, כי כשאדם אנו עובד כלל הוא לא בגדר שכיר ואין לו כלום.

במאמר מוסגר, כתשובה על דברים שהועלו

בדיון מעל במה הכנסת: מיד עם ההחלטה על הפיחות במוצאי שבת אמרתי בממשלה שאני חש שמעגל הזכאים למיכסת השלמה יתרחב, כל נחנו פיצוי מלא לקיצבאות, דבר שהעלה את המכסה, אבל אלה העובדים בשכר מינימום או קצת יותר מזה לא קיבלו כל פיצוי ולגביהם מתהווה עיוות. ביום ראשון בבוקר כבר העליתי את הענין והצעתי כאפשרות אחת להעלות בשכר-המינימום. אמרו לי חברי ההסתדרות: במערכת שלנו זה לא יילך. אם העלה לעובדי מפעל קונפקציה, יגיע הדבר עד למנהלי חברות ממשלחיות, עובדי אל-על, פרופיסורים באוניברסיטה. אמרתי: אם כך, ניחן תוספת משמעותית לילד הראשון והשני, וזוהי החשובה.

ש-הסעד מ. חזני: לגבי ילדים במעונות יום: לגבי הקטיגוריה של 100% הסכום הוא בסך הכל 800,000 לירות.

ד. ברזילי: מי יגבה את זה?

ש-הסעד מ. חזני: גם לגבי פנימיות גם לגבי החזקת ילדים במעונות של משפחות נחמכות סעד, שאנחנו נותנים להן את הכסף, אנחנו מחפשים דרכים כיצד לגבות.

מ. ירד: בנושא זה ביקשנו דירוג.

ש-הסעד מ. חזני: יהיה דירוג. עובדים על איזה שהוא סולם דירוג.

סכנה איימה על הסעיף של מענקים לתלמידים שגם כן מחייחם לשלוש הקטיגוריות של 100%, 125%, 150%. נחמכי סעד שהכנסותיהם השונות הן בגובה זה ימשיכו לקבל מענק לתלמידים.

א. נמיר: האם אי אפשר לדאוג שאח המענק לא יקבלו בכסף?

ש-הסעד מ. חזני: עוסקים בזה ומחפשים שיטה יותר טובה.

לשאלה אם יש תחזית לגבי נשירה אפשרית ממעונות: אין לנו לגבי אלה שהם מעל ל-100%.

הקפאת תקנים: אני עומד להביא בזמן הקרוב הצעה לממשלה להסיר את הקפאת התקנים לגבי עובדים סוציאליים כשירים. אבל לא רק זה: בחודשים הקרובים אנחנו עומדים לפתוח שורה של מקומות קליטה נוספים למפגרים והדבר מחייב כוח אדם. האם אוכל להשלים עם הקפאת תקנים? אני מניח שהממשלה תעשה זאת לגבי עובדים סוציאליים בלשכות ולגבי מטפלים במוסדות מסוג זה.

היו"ר ח. גרוסמן: לפחות שני דברים מעודדים שמענו היום: א. ההנחיות שניתנו יהיו יותר גמישות; ב. ייעשה הכל על ידי המשור כדי לא להעמיד את העובדים הסוציאליים בעימות ישיר בתחום זה של צמצום השירות.

ש-הסעד מ. חזני: אשר לגביה עבוד מוסדות פנימייתיים או מעונות: לגבי אלה שיש להם זיקה למשור הסעד נדאג שלא יבואו בעימות עם הלשכה. אבל ישנם כאלה שאין להם זיקה ללשכה - אלה שמעל 100% - אלא לביטוח הלאומי. לגביהם אומר הביטוח הלאומי: על פי החוק אינני יכול לקזז. או שהביטוח הלאומי ימצא דרך - ואנחנו עוסקים איחם בכך - או שיצטרכו לקבל המחאה.

א. נמיר: היה רצוני שנמשיך את הדיון ביום שלישי הבא, כי יש לנו מה להעיר ומה לשאול. רצוי לא לדחות את המשך הדיון גם מבחינת ביצוע הדברים, כי הזמן מצומצם.

היו"ר ח. גרוסמן: נשחדל להמשיך בשבוע הבא, אם יינתן. אם לא - נשחדל להקדים ככל האפשר.

הישיבה ננעלה בשעה 13.15